

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

27 ianuarie 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Elena Covalenco, Nadejda Toma, Liliana Catan, Ion Guzun,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iulie 2014, de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Natalia Bobu, avocatul Cernomoreț Sergiu în numele inculpatului și inculpatul

Bolocan Viorel Grigore, născut la 09 noiembrie 1983,
originar și domiciliat în s.Brînzenii Vechi, r-nul Telenești.

Termenul examinării cauzei:

1. 12.01.2012 - 23.01.2013 - prima instanță,
2. 12.03.2013 - 08.05.2013 și 02.01.2014 - 30.07.2014 – instanța de apel,
3. 20.08.2013 - 10.12.2013 și 23.10.2014 - 27.01.2014 - instanța de recurs.

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

Colegiul penal asupra recursurilor,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Telenești din 23 ianuarie 2013, Bolocan Viorel a fost condamnat în baza art.166¹ alin.(4) lit.d) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.8, art.10 Cod penal, la 6 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a activa în organele afacerilor interne pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Bolocan Viorel în conformitate cu ordinul MAI nr.56 din 15 februarie 2008, fiind persoană cu funcție de răspundere, activînd în calitate de șef de post, ofițer operativ superior de sector al postului de poliție Căzănești al CPR Telenești, cu gradul special de locotenent major de poliție, contrar cerințelor art.3 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale; art.24 alin.(2) din Constituția R.Moldova; art.12-15 al Legii nr.416 din 18 decembrie 1990 „Cu privire la poliție”, pct.16 lit.a) și b) din Codul de etică și deontologie al polițistului, aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr.481 din 10 mai 2006 și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului funcției deținute, conform căreia în activitatea sa poliția mizează pe respectarea cetățenilor, constituind un grad al apărării demnității, drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime, depășirea de către colaboratorii de poliție a atribuțiilor lor în ceea ce privește aplicarea forței, atrage după sine răspunderea prevăzută de lege, iar fiecare colaborator al poliției indiferent de funcția pe care o deține, de locul în care se află în timpul sau în afara orelor de lucru este obligat să acționeze în conformitate cu atribuțiile stabilite prin această lege, cu scopul de a obține informații și depoziții de la Bunduc Viorel referitor la sustragerea bunurilor altei persoane și cu scopul de al pedepsi pe ultimul pentru fapta de comiterea căreia îl bănuia, de al intimida și a face presiuni asupra lui bazată pe discriminare,

i-a provocat intenționat dureri, suferințe fizice și psihice, acțiuni de tortură cu folosirea unui instrument adaptat în acest scop în următoarele împrejurări:

La 15 septembrie 2010, aproximativ la ora 09.30, Bolocan Viorel a intrat în ograda gospodăriei părții vătămate Bunduc Viorel din s.Vadul-Leca, r-nul Telenești, unde bănuindu-l că a comis furtul de păsări din gospodăria cet.Secară Tudor, i-a aplicat acestuia două lovituri cu pumnul în față, apoi forțat l-a urcat în automobilul său, deplasându-se la Primăria Căzănești, r-nul Telenești. Ulterior, în aceeași zi, pe la ora 11.30, l-a urcat cu forța pe Bunduc Viorel în automobilul său, după care s-au deplasat spre fișia de pădure situată la marginea s.Vadul-Leca, r-nul Telenești, unde coborîndu-se din automobil, a rupt o creangă groasă de copac și i-a aplicat ultimului mai multe lovituri pe diferite părți ale corpului, avînd drept scop obținerea informației referitor la furtul de păsări care a avut loc în gospodăria cet.Secară Tudor.

Astfel, Bolocan Viorel prin acțiunile sale i-a provocat intenționat părții vătămate Bunduc Viorel dureri și suferințe puternice fizice și psihice.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul S.Cernomoreț în numele inculpatului și inculpatul V.Bolocan, care au solicitat:

- inculpatul, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal de învinuire în temeiul art.309¹ Cod penal să fie încetat, deoarece legea penală dată a fost abrogată, totodată considerînd că instanța ilegal și în mod abuziv l-a condamnat în baza art.166¹ Cod penal, deoarece la momentul comiterii pretensei infracțiuni, norma penală în baza căreia a fost condamnat nu era în vigoare;

- avocatul în numele inculpatului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care V.Bolocan să fie achitat, invocînd că instanța nu a dat apreciere declarațiilor părții vătămate din 19.11.2012, care a relatat că declarațiile date anterior la 16.05.2012 nu corespund adevărului și că el a fost influențat să declare că a fost agresat de către inculpat; instanța recunoscîndu-l vinovat pe inculpat în baza art.166¹ alin.(4) lit.d) Cod penal, nu a indicat care semne ale componenței de infracțiune prevăzute de norma dată sînt întrunite în acțiunile inculpatului; probelor administrate nu li s-a dat o apreciere din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării, prin prisma art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța a adoptat sentința contrar prevederilor art.393 Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 mai 2013, au fost admise apelurile declarate de avocat în numele inculpatului și inculpat, din alte motive decît cele invocate, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care V.Bolocan a fost condamnat în baza art.166¹ alin.(4) lit.d) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.8, 10 Cod penal, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a activa în organele afacerilor interne pe un termen de 5 ani.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 3 ani.

5. Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, prima instanță, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificîndu-le sub aspectul pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a conchis că acțiunile lui V.Bolocan confirmă săvîrșirea de către el a infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin.(4) lit.d) Cod penal.

Argumentul inculpatului referitor la faptul că art.309¹ Cod penal a fost abrogat și astfel procesul penal în cauză urma să fie încetat, instanța l-a considerat lipsit de temei, deoarece excluderea normei date nu înseamnă că acțiunile inculpatului nu mai constituie infracțiune, fiindcă după operarea modificărilor menționate, acțiunile prevăzute la art.309¹ au fost încadrate în baza art.166¹ Cod penal.

Referitor la pedeapsa stabilită inculpatului V.Bolocan, instanța de apel, reținând că acesta a comis pentru prima dată o infracțiune, este căsătorit, are la întreținere un copil minor, la locul de trai se caracterizează pozitiv, a ajuns la concluzia că urmează a-i fi stabilită pedeapsa închisorii cu suspendarea executării ei pe termen de probă, în baza art.90 Cod penal.

6. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare procurorul și inculpatul V.Bolocan, care au solicitat:

- procurorul care, invocând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, deoarece în descriptivul deciziei au fost respinse apelurile inculpatului și avocatului ca fiind nefondate, iar în dispozitivul deciziei, a admis apelul inculpatului, astfel că motivarea soluției contrazice dispozitivului; instanța a stabilit inculpatului o pedeapsa prea blîndă și incorect a dispus aplicarea prevederilor art.90 Cod penal în privința acestuia, astfel nu va fi atins scopul pedepsei penale, restabilirea echității sociale, reeducarea și corijarea lui, precum și pripit a reținut că inculpatul este la prima abatere de lege, deoarece acesta anterior a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute la art.328 alin.(3) lit.d) Cod penal, iar prin sentința Judecătorei Telenești din 23.12.2011, procesul penal în cauza dată a fost încetat, pe motiv că au existat circumstanțe care au exclus tragerea lui la răspundere penală;

- inculpatul care, invocând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct.4), 6), 8), 12), 13) Cod de procedură penală, casarea hotărîrilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care procesul penal să fie încetat în baza art.332, 275 alin.(9) Cod de procedură penală, invocând că în instanța de apel i-a fost încălcat dreptul la apărare, deoarece apărătorul său ales prin contract nu a fost prezent la ultima ședință de judecată; instanța de apel nu s-a expus asupra apelului suplimentar, în care a invocat faptul că prin ordonanța de pornire a urmăririi penale din 24.05.2011 a fost fixat termenul urmăririi penale pînă la 24.06.2011, care nu a fost respectat, iar orice acțiune procesuală efectuată în afara acestui termen, conform art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, atrage nulitatea actului efectuat peste termen; instanțele de fond și-au întemeiat concluziile pe declarațiile părții vătămate V.Bunduc date în cadrul urmăririi penale, dar nu pe cele date în ședința instanței de fond, care sînt veridice; instanțele nu erau în drept să recalifice acțiunile sale din prevederile art.309¹ în cele ale art.166¹ Cod penal, fiind astfel încălcate prevederile art.8 Cod penal, deoarece caracterul infracțional al faptei în speță nu putea fi stabilit de o lege care la acel moment nu exista, iar prin Legea nr.252 din 08.11.2012 a fost abrogat art.309¹ Cod penal, astfel a intervenit o situație mai favorabilă, adică acțiunile incriminate la acest articol nu mai constituie infracțiune.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 10 decembrie 2013, au fost admise recursurile ordinare declarate de procuror și inculpat, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceiași instanță, pe motiv că instanța nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel; partea descriptivă a deciziei contravine dispozitivului acesteia, deoarece în partea descriptivă a deciziei instanța a considerat necesar de a respinge apelul înaintat de inculpat, ca fiind nefondat, însă conform dispozitivului aceleiași decizii, a admis apelul inculpatului, din alte motive decît cele invocate și, contrar dispozițiilor art.8 și 10 Cod penal, a reîncadrat acțiunile inculpatului din prevederile art.309¹ alin.(3) lit.e) în cele ale art.166¹ alin.(4) lit.d) Cod penal, care prevede pedeapsa închisorii de la 8 la 15 ani, și care, conform art.16 alin. (4) Cod penal, se consideră o infracțiune deosebit de gravă, iar în cazul în care fapta săvîrșită sub legea veche este încriminată și de legea penală nouă, însă noua lege înăsprește pedeapsa penală sau

înrautățește situația persoanei ce a săvârșit o astfel de infracțiune, se aplică legea penală veche, care este mai favorabilă pentru făptuitor.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iulie 2014, au fost admise apelurile inculpatului V.Bolocan și a avocatului S.Cernomoreț în numele acestuia, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu, în temeiul art.409 alin.(2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care V.Bolocan a fost condamnat în baza art.309¹ alin.(3) lit.e) Cod penal la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în organele MAI pe un termen de 3 ani.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 3 ani. În rest, sentința a fost menținută.

8.1. Instanța de apel a constatat că Bolocan Viorel, fiind persoană cu funcție de răspundere, în conformitate cu ordinul nr.56 din 15 februarie 2008 al MAI, activînd în calitate de șef de post, ofițer operativ superior de sector al postului de poliție Căzănești al CPR Telenești, contrar cerințelor art.3 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale; art.24 alin.(2) din Constituția R.Moldova; pct.16 din Codul de etică și deontologie al polițistului, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.481 din 10 mai 2006 și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului funcției deținute, conform căreia colaboratorul de poliție îi este interzis să aplice, să încurajeze sau să tolereze acte de tortură, tratamente sau pedepse inumane sau degradante, în orice circumstanță s-ar afla, cu scopul de a obține informații și mărturisiri de la Bunduc Viorel referitor la sustragerea bunurilor altei persoane, i-a provocat intenționat dureri, suferințe fizice și psihice, acțiuni de tortură cu folosirea unui instrument adaptat în acest scop în următoarele împrejurări:

Așa, la 15 septembrie 2010, pe la ora 09.30, a intrat în ograda gospodăriei lui Bunduc Viorel din s.Vadul-Leca, r-nul Telenești, unde bănuindu-l că a comis furtul de păsări din gospodăria cet.Secară Tudor, i-a aplicat două lovituri cu pumnul în față, apoi cu forța l-a urcat în automobilul său, deplasîndu-se la Primăria Căzănești, r-nul Telenești, unde a continuat discuția cu privire la furtul de păsări din gospodăria lui Secară Tudor. Ulterior, în aceeași zi, l-a urcat cu forța pe Bunduc Viorel în automobilul său deplasîndu-se spre fișa de pădure situată în preajma s.Vadul-Leca, r-nul Telenești, unde l-a coborât din automobil, a rupt o creangă groasă de copac și i-a aplicat ultimului multiple lovituri pe diferite părți ale corpului cu scopul de a obține de la acesta informația despre furtul de păsări care a avut loc în gospodăria cet.Secară Tudor, astfel provocîndu-i în mod intenționat dureri și suferințe puternice fizice și psihice.

Prin comportamentul ilegal al lui Bolocan Viorel au fost aduse atingeri sarcinilor de bază ale poliției conform cărora, în activitatea sa poliția mizează pe respectarea cetățenilor, constituind un grad al apărării demnității, drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime.

8.2. Instanța de apel, verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrii primei instanțe, audiind suplimentar inculpatul V.Bolocan, partea vătămată V.Bunduc, martorii N.Tătărescu, A.Crețu, dînd citire declarațiilor martorului M.Rotari, cercetînd probele scrise - procesele-verbale a documentelor din 26.09.2011 ca rezultat la ce a fost examinat materialul de control contravențional nr.3054 din 15.09.2010 acumulat la cererea cet.T.Secară, cu privire la sustragerea păsărilor din gospodăria personală, de consemnare a plîngerii verbale din 01.11.2011 a cet.V.Bunduc, prin care a solicitat atragerea la răspundere a cet.V.Bolocan pe faptul maltratării, de verificare a declarațiilor părții vătămate la locul infracțiunii, de cercetare la fața locului din 24.11.2011, a ajuns la concluzia că prima instanță complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv a verificat circumstanțele cauzei, dînd probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al coroborării lor, care analizate în ansamblu, demonstrează pe deplin vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, însă fără a ține seama de prevederile art.8 și 10 alin.(2) Cod penal, incorect a reîncadrat acțiunile inculpatului din prevederile art.309¹ alin.(3) lit.e) în cele ale art.166¹ alin.(4) Cod penal.

Instanța nu a ținut cont că infracțiunea de care V.Bolocan a fost recunoscut vinovat, potrivit art.16 alin.(4) Cod penal, se consideră deosebit de gravă, în comparație cu cea de care acesta a fost pus sub învinuire, care se considera gravă, iar în cazul în care fapta săvârșită sub legea veche este încriminată și de legea penală nouă, însă noua lege înăsprește pedeapsa penală sau înrăutățește situația persoanei care a săvârșit o astfel de infracțiune, se aplică legea penală veche, care este mai favorabilă pentru făptuitor.

De asemenea, instanța de apel a apreciat că argumentele invocate de inculpat și avocat în apel cu privire la nevinovăția acestuia sînt contradictorii circumstanțelor și împrejurărilor de fapt stabilite de către prima instanță, deoarece fapta infracțională săvârșită de V.Bolocan s-a confirmat prin probele materiale administrate de prima instanță, care just le-a pus la baza sentinței de condamnare și care au fost verificate suplimentar și în instanța de apel, care cu certitudine dovedesc faptul că V.Bolocan, fiind persoană cu funcții de răspundere și acționînd cu titlu oficial, prin acțiunile sale intenționate, i-a provocat lui V.Bunduc dureri, suferințe puternice fizice și psihice, cu scopul de a obține de la acesta informații și mărturisiri, precum și de a-l pedepsi pentru un act presupus de care îl bănuia, cu folosirea unor obiecte speciale de tortură, ce demonstrează săvîrșirea de către el a infracțiunii prevăzute de art.309¹ alin.(3) lit.e) Cod penal.

Totodată, în sensul dat, instanța de apel a reținut că, prima instanță, corect la baza sentinței de condamnare a pus declarațiile părții vătămate, a martorilor A.Crețu și N.Tănăsescu, date la urmărirea penală și nu pe cele date în cadrul ședinței primei instanțe și în instanța de apel, considerîndu-le ca nefiind sincere și date cu scopul ușurării situației inculpatului.

La fel, instanța de apel a respins argumentele părții apărării, precum că incorect acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art.309¹ alin.(3) lit.e) Cod penal, pe motiv că norma dată a fost abrogată și acțiunile incriminate acestuia nu mai constituie infracțiune, deoarece fapta incriminată inculpatului, după modificările operate în Codul penal prin Legea nr.252 din 08.11.2012 nu a fost decriminalizată, faptele prejudiciabile comise de către un colaborator de poliție, în continuare fiind pasibile de pedeapsă penală, în baza art.166¹ Cod penal.

Lipsit de temei a considerat instanța și argumentele apelanților, precum că toate actele efectuate după data de 24.06.2011 sînt lovite de nulitate, fiind efectuate în afara termenului fixat de urmărire penală, deoarece de către inculpat și avocat, care a asistat la prezentarea învinuirii, la finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei, nu a fost ridicată întrebarea referitor la nulitatea actelor procedurale, presupuse a fi efectuate în afara termenului de urmărire penală, aceștia neavînd careva obiecții, fapt ce prezumă că dînșii au căzut de acord cu situația dată, astfel au pierdut dreptul de a le contesta ulterior, reieșind din dispozițiile art.251 alin.(1), (4) Cod de procedură penală.

Neîntemeiat instanța a considerat și afirmația, precum că prima instanță nu a respectat la întocmirea sentinței prevederile art.385 alin.(1) Cod de procedură penală, dar a acceptat univoc rechizitoriul în partea ce ține de stabilirea stării de fapt, deoarece instanța constatînd fapta de care a fost recunoscut vinovat inculpatul, a ținut cont de dispozițiile la care s-a făcut trimitere și în partea descriptivă a sentinței a descris fapta criminală, considerînd ca fiind dovedită, indicînd locul, timpul, modul săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Instanța a considerat că este subiectivă și afirmația părții apărării, precum că prin declarațiile părții vătămate nu au fost confirmate circumstanțele reținute de către prima instanță, deoarece declarațiile acestuia date ulterior, prin care dînșul afirmă că nu a fost agresat de inculpat, sînt făcute cu scopul ușurării situației inculpatului și nu pot fi puse ca valoare probantă la baza unei sentințe de achitare.

Declarativă a fost apreciată de instanța de apel și afirmația apelanților, precum că la baza soluției de condamnare incorect s-au reținut declarațiile martorului M.Rotari, acestea fiind date cu scopul de a se răzbuna pe inculpat și urmau a fi apreciate critic, deoarece declarațiile acestui martor, pe tot parcursul procesului penal au fost consecutive, fără careva contradicții, iar fiind audiat sub jurământ, a dat aceluși declarații ca și la urmărirea penală, care just au fost reținute ca valoare probantă, neexistând careva motive de a fi apreciate critic.

De asemenea, instanța a indicat că corect au fost puse la baza soluției de condamnare declarațiile părții vătămate date la urmărirea penală, care coroborează întru totul cu procesul-verbal de verificare a declarațiilor acestuia la locul faptei, dar nu cele date în prima instanță și în instanța de apel, deoarece faptul că ultimul în instanțe și-a schimbat declarațiile, denotă că dînsul urmărește scopul eschivării inculpatului de răspundere penală.

Neîntemeiat a considerat instanța și argumentul avocatului, precum că prima instanță deși a stabilit vinovăția inculpatului, nu a apreciat care este gradul de suferințe cauzate părții vătămate spre a oferi o apreciere juridică corectă la calificarea acțiunilor lui V.Bolocan drept tortură sau tratament inuman sau degradant, deoarece, reieșind din latura subiectivă a infracțiunii de tortură, cât și măsurile ilegale aplicate de inculpat față de partea vătămată, acestuia din urmă i-au fost cauzate dureri și suferințe puternice, ce constituie acte de tortură, fiind dus în pădure, bătut cu o creangă de copac, lipsit de a se apăra sau solicita ajutor.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel, ținînd cont de dispozițiile art.61, 75, 76, 77 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost atras la răspundere penală, are un copil minor la întreținere, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, a ajuns la concluzia că scopul pedepsei penale va fi atins fără ca inculpatul să fie izolat de societate, cu numirea pedepsei închisorii, cu suspendarea executării ei pe termen de probă, oferindu-i posibilitatea să-și dovedească corectarea prin comportament exemplar și muncă cinstită, pedeapsă pe care o consideră echitabilă faptei infracționale săvîrșite, fiind în corespundere cu împrejurările cauzei.

9. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare procurorul, inculpatul și avocatul S.Cernomoreț în numele acestuia, care solicită:

- procurorul, invocînd temeiul prevăzut la art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie excluse în privința inculpatului prevederile art.90 Cod penal, invocînd că instanța de apel incorect a individualizat pedeapsa aplicată acestuia, contrar cerințelor art.61,75 Cod penal, fără a ține cont că infracțiunea săvîrșită de inculpat este una gravă, comisă în exercițiul funcției de a proteja cetățenii de fapte ilegale, dar nu de a săvîrși astfel de fapte, deci cu un impact social sporit, de faptul că pe tot parcursul examinării cauzei inculpatul nu și-a recunoscut vina și nu a recuperat benevol prejudiciul cauzat părții vătămate, că infracțiunea comisă atentează la viața, sănătatea și inviolabilitatea persoanei, astfel că nu a fost îndeplinită consecutivitatea și ordinea de individualizare a pedepsei, iar prin faptul excluderii prevederilor art.90 Cod penal, nu se va crea o situație mai gravă, deoarece dispozițiile art.410 alin.(1) Cod de procedură penală, la cazul dat nu sînt aplicabile, dat fiind că prin această soluție nu se va înrăutăți situația inculpatului;

- inculpatul, invocînd temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.4), 6), 8), 12) Cod de procedură penală, casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, repetat făcînd trimitere la aceleași motive ca în apel și recursul ordinar declarat anterior, descrise la pct.3, 6 al prezentei decizii;

- avocatul în numele inculpatului, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că instanța nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel, și anume prin ce se probează faptul că părții vătămate i-ar fi fost cauzate suferințe fizice și psihice puternice, de rînd ce la actele cauzei nu există vreun raport de expertiză medico-legală ce ar fi demonstrat mecanismul producerii unor astfel de vătămări;

- instanța nu a apreciat nici într-un mod declarațiile părții vătămate V.Bolocan date în prima instanță și în instanța de apel;

- nu s-a expus instanța asupra faptului că există divergențe între declarațiile martorilor A.Crețu, M.Tănăsescu și încorect a pus la baza soluției de condamnare declarațiile lor date la urmărire penală, precum și a martorilor B.Rotari și T.Secară, care vin în apărarea inculpatului;

- instanța nu s-a expus asupra argumentului că partea vătămată a fost lovită de către colegul inculpatului, dar nu de inculpat, fapt ce rezultă din declarațiile părții vătămate care a afirmat că inculpatul doar i-a tras două palme peste față, dar colegul acestuia cu care s-au deplasat spre pădure, a rupt o creangă de copac cu care i-a aplicat lovituri peste corp;

- instanțele nu s-au expus asupra scopului infracțiunii de tortură, care a fost acesta, deoarece la data comiterii pretinsei infracțiuni, pe materialele cauzei contravenționale a avut loc împăcarea părților, care a fost semnată de V.Bunduc și T.Secară, astfel că nu a mai fost necesară obținerea de informații;

- încorect instanța în hotărîre a indicat scopul intimidării sau presiuni bazate pe discriminare, de rînd ce partea vătămată nu a indicat careva modalitate de discriminare, astfel că instanța și-a depășit atribuțiile, stabilind scopuri care nu au fost incluse în actul de învinuire, dar care nici nu rezultă din probele materiale ale cauzei;

- în cazul dat faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, deoarece inculpatului i s-a incriminat fapta de tortură, săvîrșită cu folosirea unor instrumente speciale de tortură sau a altor obiecte adaptate în acest scop, însă acestea nu au fost prezentate ca probă, faptul dat nu rezultă nici din procesele-verbale de cercetare la fața locului, de verificare a declarațiilor părții vătămate la fața locului, de cercetare a documentelor din 26.09.2011 și de consemnare a plîngerii verbale și nici din declarațiile martorilor.

10. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursurile urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Cu referire la recursul procurorului.

Potrivit textului recursului, procurorul a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul constată că temeiul la care se referă procurorul, nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erori de drept care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

După cum rezultă din textul recursului, procurorul consideră că instanța de apel fără a-și motiva soluția, a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea aplicată lui V.Bolocan pe termen de probă, prin ce a ignorat principiul individualizării pedepsei penale.

La acest capitol, Colegiul atestă că, conform art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a acestuia. Totodată, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana

celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Sanctiunea art.309¹ alin.(3) lit.e) Cod penal, în baza căruia V.Bolocan a fost condamnat, prevedea pedeapsa închisorii de la 5 la 10 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Conform prevederilor art.90 alin.(1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de câțiva în hotărâre motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și termenul de probă, în limitele de la 1 la 5 ani.

Potrivit actelor cauzei, instanța de apel în baza art.309¹ alin.(3) lit.e) Cod penal i-a stabilit lui V.Bolocan pedeapsa închisorii pe un termen de 5 ani, cu privarea de dreptul de ocupa anumite funcții de răspundere în organele Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 3 ani. În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 3 ani.

Consultând textul deciziei instanței de apel, Colegiul reține că la stabilirea pedepsei, instanța a ținut seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de toate circumstanțele atenuante și lipsa celor agravante, de persoana inculpatului, care se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost condamnat, are la întreținere un copil minor, și, reieșind din scopul pedepsei penale, a considerat posibilă corijarea și reeducarea lui V.Bolocan fără izolare de societate, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite acestuia.

Prin urmare, instanța de apel la stabilirea pedepsei inculpatului a respectat prevederile legii, iar în atare situație, careva interdicții de suspendare condiționată a executării pedepsei de 5 ani stabilite inculpatului legea nu prevede, deoarece suspendarea executării condiționate a pedepsei, conform art.90 Cod penal alin.(4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni de categorie gravă.

Astfel, Colegiul penal conchide că pedeapsa fixată de instanța de apel este în corespundere cu prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, fiind în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale de care a fost recunoscut vinovat inculpatul, iar aplicarea art.90 Cod penal în privința lui V.Bolocan s-a efectuat în limitele legii, considerând că stabilirea pedepsei condiționate acestuia va atinge scopul pedepsei penale de corectare și reeducare, nefiind absolut necesară izolarea lui de societate, astfel fiind respectate principiile generale de individualizare a pedepsei.

Totodată, Colegiul penal constată că temeiul invocat de recurrent, precum că inculpatul nu a recunoscut vina fapt ce demonstrează că nu a conștientizat caracterul prejudiciabil al faptei comise, nu poate fi considerat ca o circumstanță agravantă, deoarece, potrivit art.66 Cod de procedură penală, recunoașterea vinovăției este un drept al vinovatului dar nu o obligație.

La fel, lipsit de temei este și afirmația procurorului din recurs, precum că instanța la stabilirea pedepsei nu a ținut seama că inculpatul nu a recuperat benevol prejudiciul cauzat prin infracțiune părții vătămate, deoarece acesta din urmă în cadrul procesului penal acțiune civilă nu a înaintat.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept la care se face referire și, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate.

Cu referire la recursurile declarate de inculpat și avocat.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru repararea erorilor de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile stipulate în acest articol.

Recurenții în recursurile declarate invocă ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel prevederile art.427 alin.(1) pct.4), 6), 8), 12) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii; hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; nu au fost întrunite elementele infracțiunii și faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită.

Analizând aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recursuri, Colegiul penal constată că nici unul din ele nu și-au găsit confirmare la examinarea recursurilor declarate, lipsind temeiuri de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor judecătorești.

După cum rezultă din conținutul recursurilor, autorii acestora nu sînt de acord cu condamnarea în baza 309¹ alin.(3) lit.e) Cod penal, considerînd că lipsesc probe certe ce ar confirma vinovăția lui V.Bolocan în săvîrșirea faptei imputate.

La acest capitol, Colegiul constată că prima instanță, conform prevederilor art.314 Cod de procedură penală, judecînd cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat inculpatul, partea vătămată, martorii și actele cauzei, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ce au format convingerea instanței că vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii imputate pe deplin a fost dovedită, însă a ajuns la concluzia că acțiunile acestuia urmează a fi reîncadrate din prevederile art.309¹ alin.(3) lit.e) în cele ale art.166¹ alin.(4) Cod penal.

Instanța de apel, respectînd prevederile art.414 Cod de procedură penală, a supus unei verificări minuțioase toate probele administrate și a conchis asupra temeiniciei soluției pronunțate de prima instanță, expusă mai sus, considerînd că argumentele părții apărării nu și-au găsit confirmare în ședința de judecată, dar totodată a constatat că instanța fără a ține seama de prevederile art.8, 10 Cod penal incorect a reîncadrat acțiunile inculpatului în baza art.166¹ alin.(4) Cod penal, pe cînd acesta urma corect a fi considerat vinovat de comiterea infracțiunii de care a fost pus sub învinuire.

Astfel, din conținutul deciziei rezultă că această concluzie s-a tras avînd în vedere depozițiile inculpatului, a părții vătămate V.Bunduc, a martorului M.Rotari, și actele cauzei - procesele-verbale a documentelor din 26.09.2011 ca rezultat la ce a fost examinat materialul de control contravențional nr.3054 din 15.09.2010 acumulat la cererea cet.T.Secară, cu privire la sustragerea păsărilor din gospodăria personală, de consemnare a plîngerii verbale din 01.11.2011 a cet.V.Bunduc, prin care a solicitat atragerea la răspundere a cet.V.Bolocan pe faptul maltratării sale, de verificare a declarațiilor părții vătămate la locul infracțiunii, de cercetare la fața locului din 24.11.2011.

Astfel, se constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii imputate lui V.Bolocan, inclusiv vinovăția acestuia, după cum rezultă din sentința primei instanțe și decizia instanței de apel, care s-au pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-au motivat concluzia prin cumulul de probe pertinente, concludente și utile, administrate pe parcursul judecării cauzei și ulterior apreciate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, în mod obiectiv.

Colegiul penal atestă că, conform art.27 și art.414 alin.(2) Cod de procedură penală, aprecierea probelor și circumstanțelor de fapt ale cauzei ține de competența instanțelor de fond și de apel.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și s-o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, însă va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească devenită definitivă.

Astfel, instanța constată că decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea acestuia, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Afirmațiile recurenților, precum că instanțele de judecată incorect au apreciat probele cauzei, și anume declarațiile părții vătămate V.Bolocan, a martorilor B.Rotari și T.Secară, care dimpotrivă demonstrează nevinovăția inculpatului, nu pot fi reținute ca temei de admitere a recursurilor, deoarece, ca probe, acestea sînt adunate cu respectarea procedurii penale, verificate și apreciate de instanțe conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Cu atît mai mult că, critica referitor la procedura de apreciere a probelor ține de starea de fapt a cauzei și care deja a fost efectuată de două instanțe de judecată.

La fel, neîntemeiată este afirmația inculpatului, precum că dînsul urma a fi achitat, pe motiv că norma penală de care a fost recunoscut vinovat a fost abrogată, deoarece potrivit modificărilor operate prin Legea nr.252 din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, într-adevăr a fost abrogat art.309¹ Cod penal, care prevedea pedeapsa închisorii de la 5 la 10 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, însă legislatorul abrogînd norma dată, nu a exclus fapta infracțională - tortura, adică orice faptă intenționată prin care se provoacă unei persoane o durere sau suferințe fizice sau psihice puternice cu scopul de a obține de la această persoană sau de la o persoană terță informații sau mărturisiri, de a o pedepsi pentru un act pe care aceasta sau o terță persoană l-a comis ori este bănuită că l-a comis, de a o intimida sau de a exercita presiune asupra ei sau asupra unei terțe persoane, sau din orice alt motiv, bazat pe o formă de discriminare, oricare ar fi ea, atunci când o asemenea durere sau suferință este provocată de către o persoană publică sau de către o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau cu consimțămîntul expres sau tacit al unei asemenea persoane, săvîrsită prin folosirea armei, instrumentelor speciale sau a altor obiecte adaptate acestui scop, ci a introdus-o într-o normă specială prevăzută de art.166¹ alin.(4) Cod penal, care prevede pedeapsa închisorii de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani.

Neîntemeiat Colegiul consideră și argumentele recurenților, precum că pentru a constata gradul de gravitate și caracterul vătămarilor integrității corporale, a suferințelor fizice și psihice cauzate părții vătămate, urma a fi dispusă efectuarea expertizei medico-legale, deoarece integritatea fizică și psihică este lezată ca urmare a producerii durerii sau suferinței, fizice ori psihice, și aceasta nu trebuie confundată cu integritatea corporală, prin care se produc leziuni corporale, și care sînt apreciate potrivit raportului de expertiză medico-legală a gravității vătămării corporale, conform Regulamentului Ministerului Sănătății al R.Moldova. La caz, nu era necesară dispunerea unei expertize medico-legale, deoarece inculpatului i-a fost incriminat faptul că dînsul a provocat părții vătămate în mod intenționat *doar dureri și suferințe puternice fizice și psihice, cu scopul de a obține de la ultimul informații sau mărturisiri, precum și de a-l pedepsi pentru un act presupus de care-l bănuia, cu o creangă de copac*. Referitor la gradul de suferințe fizice și psihice cauzate părții vătămate s-a expus detaliat instanța de apel în decizie.

Totodată, la acest capitol, se atestă că, potrivit jurisprudenței Curții Europene, la calificarea torturii ca un tratament inuman, care provoacă suferințe puternice victimei, se i-a în considerație intensitatea durerii cauzate care se determină în funcție de durata tratamentului, consecințele fizice și psihice survenite, modul și metoda de realizare a faptei.

Astfel, fiind o noțiune de apreciere, este de competența organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești de a aprecia, în raport cu toate împrejurările reținute în cauză, dacă durerea sau suferințele provocate au fost sau nu puternice.

Prin urmare, instanțele de fond constatând că inculpatul i-a aplicat lovituri părții vătămate în ograda gospodăriei sale, după care a fost dus la primărie și ulterior îmbarcat în automobil și dus în pădure, unde a fost bătut mai mult timp cu o creangă de copac și lipsit de posibilitatea de a se apăra sau solicita ajutor, corect au apreciat că părții vătămate i-au fost cauzate dureri și suferințe puternice, ce constituie acte de tortură.

Lipsită de temei este și afirmația părții apărării, precum că instanța nu a luat în considerație faptul că la data comiterii pretensei infracțiuni, pe materialele cauzei contravenționale a avut loc împăcarea părților, care a fost semnată de V.Bunduc și T.Secară, astfel că nu a mai fost necesară aplicarea torturii pentru obținerea informației sau mărturisirii, deoarece acestea contravin actelor cauzei. Astfel, potrivit materialelor cauzei, partea vătămată T.Secară pe cazul contravențional a depus cerere de încetare a procesului contravențional la 22.09.2010, din motiv că s-a împăcat cu V.Bunduc, care a recunoscut faptul sustragerii păsărilor din gospodăria sa. Inculpatului însă i-au fost incriminate acțiunile întreprinse de el la 15.09.2010, când T.Secară a solicitat ca organele de resort să i-a măsuri cu persoanele ce i-au sustras păsările din gospodăria sa, prin urmare pînă la data când părțile s-au împăcat, inculpatul, investigînd materialul contravențional, intenționat i-a provocat lui V.Bunduc suferințe puternice fizice și psihice, cu scopul de a obține de la acesta informații și mărturisiri, de a-l pedepsi pentru actul de care îl bănuia că l-a comis, adică a delictului contravențional.

Declarativă este și afirmația avocatului, precum că colegul de serviciu al inculpatului i-a aplicat loviturile cu creanga de copac lui V.Bunduc, deoarece faptul dat contravine actelor cauzei, dat fiind că, la baza pornirii urmăririi penale pe faptul acțiunilor lui V.Bolocan, a stat atît plîngerea unui grup de locuitori a s.Badul-Leca, r-nul Telenești, cît și cererea părții vătămate, care au solicitat atragerea la răspundere penală anume a colaboratorului de poliție V.Bolocan, pentru faptul că acesta, la 15.09.2010, l-a dus pe V.Bunduc în pădure, unde i-a aplicat lovituri, iar din declarațiile inițiale ale părții vătămate, rezultă că anume inculpatul i-a aplicat lovituri cu creanga de copac, în scopul de a recunoaște vina de săvîrșirea furtului de păsări din gospodăria cet.T.Secară.

Mai mult, Colegiul reține că autorul recursului nu aduce careva argumente care ar combate concluzia instanțelor de judecată, dimpotrivă argumentele invocate de avocat în cererea de recurs ordinar repetă argumentele expuse anterior în apel, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat argumentat și motivat în decizie.

Prin urmare, motivele invocate de recurenți ce țin de starea de fapt, de afirmațiile, precum că incorect au fost apreciate declarațiile părții vătămate V.Bunduc și a martorilor B.Rotari, N.Tănăsescu și T.Secară, Colegiul penal le respinge ca fiind inadmisibile. Nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea lui, de vreme ce în cursul judecării cauzei au fost administrate suficiente probe care confirmă cu certitudine vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii imputate.

Din acest punct de vedere se consideră neîntemeiată și trimiterea făcută de avocat la art.427 alin.(1) pct.12) Cod de procedură penală, neexistînd o careva eroare de drept, deoarece instanța de judecată nu a făcut o altă încadrare juridică a faptei comise de către V.Bolocan decît cea în baza căreia acesta a fost pus sub învinuire, iar trimiterea făcută la pct.4) Cod de procedură penală, nu și-a găsit argumentare, deoarece în instanța de apel judecarea cauzei a avut loc cu participarea procurorului, inculpatului, apărătorului.

Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

În acest context, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare și, potrivit legii, se dispune respingerea recursurilor ca inadmisibile, cu menținerea hotărârii atacate.

11. Prin urmare, în conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Natalia Bobu, avocatul Cernomoreț Sergiu în numele inculpatului Bolocan Viorel și inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iulie 2014, în cauza penală în privința acestuia, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 24 februarie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Liliana Catan

Nadejda Toma

Ion Guzun